

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 653/2017
16.11.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић, Марине Говедарице, Љубице Милутиновић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Сања Раденковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7601/16 од 24.11.2016. године, у седници одржаној 16.11.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7601/16 од 24.11.2016. године у преиначеном одбијајућем делу.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7601/16 од 24.11.2016. године, у преосталом делу, као о изузетно дозвољеној и у том делу се **ОДБАЦУЈЕ** ревизија тужиоца као недозвољена.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 12487/14 од 10.06.2016. године, у првом ставу изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због повреде слободe и права личности, услед неоснованог лишења слободe, исплати 1.175.000,00 динара, са законском затезном каматом од 10.06.2016. године до исплате. У другом ставу изреке, одбијен је тужбени захтев преко досуђеног износа, а за још 845.000,00 динара, са законском затезном каматом од 10.06.2016. године, до исплате, по истом основу, као неоснован. У

трећем ставу изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 207.800,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7601/16 од 24.11.2016. године, у првом ставу изреке, преиначена је првостепена пресуда у првом ставу изреке тако што је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због повреде части, угледа, слободе и права личности проузрокованих неоснованим лишењем слободе, исплати 720.000,00 динара, са законском затезном каматом од 10.06.2016. године до исплате, док је преко овог износа тужбени захтев тужиоца са законском затезном каматом одбијен као неоснован. У другом ставу изреке, потврђена је првостепена пресуда у другом ставу изреке и жалба тужиоца одбијена као неоснована. У трећем ставу изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у трећем ставу изреке првостепене пресуде, тако што је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 131.500,00 динара, са законском затезном каматом од 10.06.2016. године до исплате. У четвртном ставу изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка. У петом ставу изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, предложивши да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у преиначеном одбијајућем делу, применом члана 403. став 2. тачка 2 и члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија дозвољена и неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка на које се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу као окривљеном, је решењем Вишег суда у Београду од 13.04.2011. године одређен притвор, на основу члана 142. став 1. тачка 1. ЗКП који је тада важио, с тим да ће трајати најдуже месец дана, а да ће се рачунати од дана лишења слободе. Тужилац је лишен слободе 29.06.2011. године, а притвор му је укинут решењем Вишег суда у Београду од 07.10.2011. године. Пресудом Вишег суда у Београду К 955/11 од 21.11.2012. године, тужилац је ослобођен од оптужбе да је предузео описане радње, којима би извршио кривично дело неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога из члана 246. став 3. у вези става 1. Кривичног законика. Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 3618/13 од 24.10.2013. године, одбијена је као неоснована жалба Вишег јавног тужилаштва у Београду, а наведена првостепена пресуда потврђена у ослобађајућем делу. Тужилац је у притвору био 101 дан, односно од 29.06.2011. године до 07.10.2011. године. Иначе, није знао да је за њим расписана потерница два и по месеца пре него је ухапшен и то га је изненадило, јер није избегавао одазивање на полицијски позив,

али га нико није ни звао. Отказан му је уговор о раду 15.08.2011. године, због учињене повреде радне обавезе која се састојала у неоправданом изостајању са посла у трајању дужем од пет дана и то почев од 28.07.2011. године па надаље. У време хапшења, тужилац је живео са сестром и зетом, није мењао посао, није био осуђиван, а против њега се раније није водио кривични поступак. Отац и сестра тужиоца су све то тешко поднели. Тужилац по изласку из притвора није могао да нађе посао шест месеци.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак другостепеног суда да је тужбени захтев тужиоца за накнаду штете за душевне болове због повреде части, угледа, слободе и права личности, проузрокованих неоснованим лишењем слободе, у износу преко 720.000,00 динара, а до 1.175.000,00 динара, неоснован.

Одредбом члана 560. став 1. тачка 1. ЗКП („Службени гласник СРЈ“ број 70/01 ... „Службени гласник РС“ 58/04 са изменама и допунама), који је био на снази у време штетног догађаја, прописано је да право на накнаду штете припада и лицу које је било у притвору, а није дошло до покретања кривичног поступка, или је поступак обустављен правноснажним решењем, или је правноснажном пресудом ослобођено од оптужбе или је оптужба одбијена. Право на накнаду штете по овој одредби зависи од исхода поступка, па оштећени има право на накнаду штете уколико је ослобођен од оптужбе, иако је притвор био законито одређен.

Како се, у смислу члана 200. Закона о облигационим односима, накнада штете досуђује обзиром на околности сваког конкретног случаја, а имајући у виду сврху накнаде нематеријалне штете, правилна је одлука о висини накнаде у побијаној пресуди. Узимајући у обзир све релевантне чињенице које су од утицаја на одмеравање висине накнаде, као и циљ коме накнада нематеријалне штете служи (члан 200. став 2. ЗОО), Врховни касациони суд налази да је износ који је тужиоцу досуђен побијаном одлуком, правилно и адекватно одмерен и представља правичну накнаду овог вида нематеријалне штете. Правична накнада нематеријалне штете представља облик отклањања штетних последица и састоји се у исплати суме новца, као сатисфакцији за претрпљену нематеријалну штету, да би се код оштећеног успоставила психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја, у мери у којој је то могуће. При том, правична новчана накнада не сме бити циљ, већ мора бити средство за ублажавање претрпљене нематеријалне штете, нити сме погодвати тежњама које нису спојиве са њеном природом и сврхом (подстицање лукративних мотива или комерцијализација личних добара).

При том је другостепени суд за своју одлуку дао јасне и потпуне разлоге, које Врховни касациони суд у свему прихвата као правилне, због чега су супротни наводи ревизије неосновани.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изузетној дозвољености ревизије против побијане пресуде у преосталом делу, на основу члана 404. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.

72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да разлози за одлучивање о ревизији нису основани.

Чланом 404. став 1. ЗПП прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, нису испуњени услови за одлучивање о ревизији прописани чланом 404. став 1. ЗПП. Предмет спора је захтев за накнаду штете. Основаност захтева за накнаду штете цени се према утврђеном чињеничном стању у сваком конкретном случају, од чега зависи правилност примене материјалног права. Осим тога, ревизија тужиоца указује само на погрешну примену материјалног права, а не и на разлоге из члана 404. Закона о парничном поступку.

Испитујући дозвољеност ревизије против побијане пресуде у преосталом делу, у смислу члана 410. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца у овом делу није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима, за коју вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој парници ради накнаде штете поднета је 11.07.2014. године, а вредност предмета спора побијеног дела износи 845.000,00 динара.

Како вредност предмета спора очигледно не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, ревизија тужиоца у овом делу није дозвољена.

На основу члана 413. Закона о парничном поступку, одбачена је ревизија у овом делу као недозвољена.

**Председник већа-судија
Миломир Николић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић